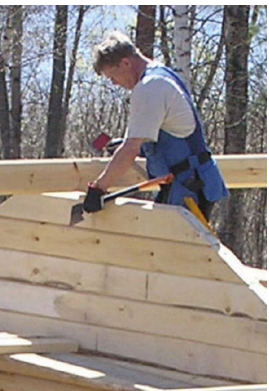

TIMO TIIROLA

Uusi elämä

Uusi elämä

TIMO TIIROLA

Uusi elämä

© 2016 Timo Tiirola

Päällys ja taitto: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-339-759-0

Olimme muuttaneet Pudasjärveltä Keski-Suomeen, Laukaaseen. Asuimme kesän vuokramökillä, kunnes Vihtavuoressa oleva talo vapautui edellisiltä vuokralaisilta. Lokakuussa 1993 muuttoauto toi tavaramme Pudasjärveltä. Aloimme purkaa kuormaa. Autonkuljettaja oli minulle tuttu mies. Hän yritti pidätellä vahingoniloista ilmettä kysellessään, miten täällä oli aika mennyt. Koetin näyttää tyytyväiseltä ja kehuin, että rattoisaa mökielämää on vietetty seuraamalla Jyväskylän suurajoja isolta kuvaruudulta. On nautittu olostä, vietetty perhelomaa, viety lapsia kouluun ja haettu koulusta pois.

– Lastasin nämä tavarat isommasta talosta aamulla, kuljettaja sanoi. – Sopiiko nämä tänne sisälle?

– Sopii, sopii, ja osa on annettu aikuisille lapsille. Hekin olivat iloisia muutostamme, vakuuttelin.

Kun kuorma oli tyhjennetty ja kuljettaja pani tavaratilan ovia kiinni, hän kysyi, olimmeko jo maksaneet kuljetuksen. Arvelin, että hän oli huolissaan isäntänsä puolesta.

– Joku oli sanonut sille, että saatkohan maksua koskaan niiltä. En minä muuten.

– Ennakkoon maksettiin.

– No sitten minä annan vielä nuo, kuljettaja sanoi, meni alustan sivulla olevalle kotelolle ja antoi sieltä minulle tärkeät työkalusarjat, penkkihiomakoneen, porakoneen ja hitsauspullojen paineventtiilit ja letkut. – Tässä loput.

– Hyvän aika, nekö olit viedä takaisin?

– Panin ne sinne vakuudeksi, mutta kun olet maksanut, niin näkemiin sitten.

– Näkemiin.

Tuokin vielä, minä ajattelin. Löyhäksi on luotto mennyt. Työkalut olin pakannut ensimmäisinä. Olin ajatellut, että jos muuten en tule toimeen, verestän vanhoja taitoja. Asetyleeni- ja happipullot jouduin jättämään, mutta hitsauspillit ja paineenalennusventtiilit olin pakannut työkalulaatikkoon.

Ne olivat rippilahjat isältäni, ja niillä oli myös tunnearvoa. Traktorien pienet korjaukset ja hitsaukset kyläläisille oli ollut mielipuuhanu nuorena.

Vuokratalon sisällä oli nyt kotiromut, joksi ulosottomies oli nimittänyt tavaroita, jotka saamme pitää. Muuttoauton olimme saaneet pudasjärveläiseltä yrittäjältä. Aluksi hinta oli ollut korkeampi kuin täältä tarjotulla autolla, mutta Seijan puhelinkeskustelun jälkeen hinta oli pudonnut täläiselle tasolle. Auton omistaja oli Seijan sukulainen. En vielä kukaan uskonut ja ymmärtänyt mennyttä luottamusta.

Kesä-heinäkuun vaihteessa olimme käyneet perinteisillä kesäjuhlilla. Siellä olimme tavanneet tutun yrittäjän, Aimon, joka hänkin oli kokenut konkurssin ja jolle olin purkanut tuntemisiani. Hän oli neuvonut muuttamaan pois, sillä uuden elämän alkuun ei pääse, jos kaikki muistuttaa epäonnistumisesta. Saadakseen meidät samalle seudulle Päijät-Hämeeseen hän oli oma-aloitteisesti pannut lehteen ilmoituksen ”Halutaan vuokrata omakotitalo”. Minulle asuinpaikalla ei ollut nyt väliä, mutta keskustelukumppanin saanti kiinnosti. Viikon päästä Aimo soitti ja kertoi tarjolla olevista vuokrattavista taloista ja toivotti tervetulleeksi katsomaan. Päätimme heti lähteä, koska koulujen alkamiseen oli enää muutama viikko ja meillä oli kolme kouluikäistä tyttöä mukana.

Taloista kaksi oli meille sopivia. Vietimme yön Aimon perheen luona, missä saimme purkaa tuntemisia ja kuulla alueen muista tuttavista. Myös vanhempi siskoni asui Lahdessa, ja tapasimme hänen perheensä lähtiesämme takaisin kohti pohjoista. Paluumatkalla kävimme Tiina-tyttäreemme perheen luona Jyväskylässä. Hekin kannustivat meitä muuttamaan sinne. Vielä tapasimme Raimon, vanhan yrittäjätyttäväni. Joimme kahvit ja kerroimme matkan tarkoituksen. Hänelläkin oli samanlaisia kokemuksia yrittämisestä. Raimo asui Jyväskylän lähellä Laukaassa ja kertoi kaipaavansa keskustelukumppania.

Kotimatalla puhuimme molempien paikkojen hyvistä ja vähemmän hyvistä puolista. Päätös muutosta tehtiin. Kolmen nuorimman koulumahdollisuudet painoivat, kun puntaroitiin vaihtoehtoja. Päätös paikasta syntyi vasta seuraavana päivänä, kun sain soiton Raimolta. Hän kertoi tiedustelleensa omakotitaloja Jyväskylän ympäristöstä. Vapaana ja kohta vapautuvia oli useita. Tehtiin toinen matka heti kohta, ja käytyämme läpi muutaman

talon päädyimme tekemään vuokrasopimuksen lokakuussa vapautuvasta talosta Vihtavuoressa.

Ja siellä me nyt olimme muuttotavaroita sijoittamassa. Tiina ja hänen miehensä olivat ripustaneet portin lähelle lakanan: TERVETULO! Se lämmitti mieltäni, ja olin vakuuttunut, että olimme tulleet oikeaan paikkaan.

Veimme lapset kouluun. Leena meni ensimmäiselle, Kaisa kolmannelle ja Maija viidennelle luokalle. Tilanne oli minulle uusi, sillä aikaisemmin en ollut juuri lasten koulunkäyntiin paneutunut. Nyt ei ollut kiirettä mihinkään. Uuden kotimme omisti miellyttävä pariskunta, jolta saimme luvan maalata sisältä mieleiseen malliin. Alakerta oli tuttu Eerola-talon piirustuksilla tehty kuten aikaisempikin kotimme, johon olimme perheen kasvaessa tehneet yläkerran ja saaneet lisää tilaa. Tuttu alakerta oli minulle mieleen, koska siellä oli helpompi putkinäölläni liikkua. Iltakävelyreitti oli selkeä ja valaistu, ja sitä aloin kiertää kunnon ylläpitämiseksi. Uutena kokemuksena olivat korkeat kuusikot, joiden sisällä oli päivälläkin lähes pimeää. Samoin metsissä aluskasvillisuus oli pitkää ja tiheää.

Syksyn vanhetessa löysin läheltä runsaan vadelmapensaikon. Viikon ajan viihdyin siellä joka päivä. Sekin oli uusi kokemus, josta nautin kovasti. Eräänä päivän menetin vadelmia poimiessani ajantajun. Astiani oli melkein täysi. Suuntavaistoni oli heikko, ja pyöriskelin pensaissa pitkän tovin löytämättä reittiä takaisin. Jännityspäänsärkyni oli sumentamassa viimeisenkin näköni, kun viimein kuulin Seijan huutavan nimeäni. Lähdin kompuroiden ääntä kohti.

- Täältä tullaan, täältä tullaan! karjahtelin, kunnes löysin Seijan luo.
- Missä ihmeessä olet ollut?
- Vatussa, katso tätä astiaa!
- Niinpä näkyy, mutta eikö se ollut puhe, että pysyt lähellä?
- Niin oli, mutta menin isompien punaisten pensaiden perässä ja kulkeuduin kauas, mutta ota tuosta kädestä, niin selviän paremmin.
- Nyt saa riittävä vatus, Seija totesi, ja niin köpöteltiin kotia kohti ja vielä tielle päästyäkin käsikynkkää. Rakkaus oli syvennyt.

Juuri ennen muuttoa olin saanut näkövammani johdosta eläkepäättöksen. Toimeentulo oli sen verran kunnossa, että voimme maksaa vuokran ja ruuan ja hankkia vaatteet porukalle. Seija oli päässyt joksikin päiväksi viikossa töihin, mikä helpotti osaltaan. Toimeentulo oli niukka, eikä sellaista haastetta ollut pitkään aikaan ollut, mutta siitäkin selvitettiin.

Eräänä päivänä menin Laukaassa pankkiin tarkoituksena avata tili ja saada pankkikortti helpottamaan maksujen hoitoa. Odotin vuoroani ja edellisen asiakkaan vapauduttua menin tiskille ja esitin asiani. Pankkivirkailija kysyi henkilötietoni. Annoin henkilökortin ja odotin. Katsoin virkailijan ilmettä hänen näppäillessään tietokonetta. Hämmästys nousi kasvoille, ja hän näytti jopa kalpenevan selaillessaan tietojani. Odotin rauhassa. Kotvan ajan kuluttua hän nosti katseensa.

– Niin, kysyittekö tilin avaamista ja pankkikorttia?

– Niin kysyin, olen muuttanut tänne jokin aika sitten ja olisi helpompi hoitaa asioita paikallisessa pankissa.

– Valitettavasti minulla ei ole valtuuksia avata tiliä, pankkikortista nyt puhumattakaan.

– Niinkö? Kärsiikö pankin maine? Teillä on salassapitovelvollisuus asiakkaiden asioista.

– Meillä on ohjeet tällaisissa tapauksissa, virkailija sanoi totisena.

– Luottoa en kysynytäkään, vaan kun minulle tulee eläke kerran kuukaudessa.

– Valitettavasti tällaisilla tiedoilla tulisi mennä pankinjohtajan puheille, vain hänellä on valtuuksia päättää.

– Vaikka ei ole luotosta kysymys?

– Meillä on siitä määräykset.

– Kiitos, ei mahda mitään, näkemiin.

Käännyin lähteäkseni, mutta muistin katsoa, olinko tuonut hiekkaa lattialle. Kenkäni eivät olleet puhtaat. Menin autolle, missä Seija odotti. Sanoin, että olin niitä lattian roskaajia. Hän ihmetteli, mitä tarkoitin.

– Etkö muista, mitä se oravapankin johtaja sanoi? Tässä pankissa lattian roskaajia ei tarvita.

– Mitä meinaat nyt tehdä?

– Kokeilen toista pankkia, onhan vielä viisi jäljellä.

- Jätettäisiinkö toiseen päivään? Jos nousee jännitys liikaa.
- Ei se kerkiä, nämä on niin lyhyitä neuvotteluja. Aja säästöpankin eteen. Muistatko Rosenströmin, joka aikoinaan oli säästöpankin aluejohtajana?
- Aina muistan sen nimen, Seija vastasi. – Tässä se on, tohditko mennä vielä yrittämään tilin avausta?
- Tohdin. Vaikka heittäisivät ulos, ei karvastelisi niin paljon kuin tuo äskeinen.

Avasin pankin oven, otin taka-askeleesta vauhtia ja olin sisällä. Katselin pienellä putkinäöllä, mistä löydän pankinjohtajan oven. Löydettyäni sen kohensin asentoani, painoin nappia oven vieressä ja odotin. Vihreän valon syttyttyä avasin oven ja astuin sisälle. Ystävällisen näköinen pankinjohtaja kääntyi katsomaan hymyillen.

- Päivää, sanoin ja otin lakin päästäni.
- Hyvää päivää, miten voin auttaa?

Esittelin itseni ja kerroin, että olen juuri muuttanut paikkakunnalle ja olisi tarve saada tili ja sille sellainen kortti, jolla saisin eläkerahojani nostaa perheeni päivittäisiin tarpeisiin.

- Meiltä sellainen onnistuu, pankinjohtaja sanoi ja kääntyi tietokoneelleen.

Nyt säikähdin ja aloin kertoa lähihistoriaani. Pudasjärvellä meni yritys nurin ja Ranualla myös. Olin molemmissa mukana merkittävällä osuudella, toisessa toimitusjohtajana ja toisessa hallituksen varapuheenjohtajana, joten jos pankinjohtaja katsoo koneelle, lieene parempi, ettei jatketa neuvottelua. Hän ihmetteli, miksi ei jatkettaisi.

- Tiedot siellä koneella ovat niin karua luettavaa, että toisessa pankissa virkailija meni ihan kalpeaksi vaarallisuuteni takia, joten terveydellisistä syistä lähdin pois.

Pankinjohtaja otti lomakkeen ja kysyi, miten hän täyttää tilinavaus- ja pankkikorttilomakkeen, jos en anna vaadittavia tietoja. Kerroin nimeni, osoitteeni ja sen, milloin äiti minut synnytti.

- Mitä titteliä käytät?
- Eläkeläinen.
- Mitä olet aikaisemmin käyttänyt?
- Kun KTM:n lomakkeisiin piti 70-luvulla jokin panna, niin toimitusjohtajan panin.

- Mitä käytit ennen kuin muutit tänne?
 - Samaa käytin, vaikka oikeampi olisi ollut harhaanjohtaja, sanoin.
 - Jos vielä kerrot ne loppunumerot.
 - Neko neljä numeroa?
 - Ne juuri.
 - Mutta jos sinä perut sen lomakkeiden täytön, kun kerron?
 - En peru, tämä on täytetty, katso vaikka, ja panen ne neljä numeroa sitten, kun kerrot ja saat panna nimen ja hakea pankkikortin tiskiltä ja tilisi on auki.
 - Tässä ne ovat, ojensin lapun, mihin olin numerot kirjoittanut.
 - Pankinjohtaja täytti loput lomakkeista ja ojensi ne minulle.
 - Ole hyvä, pane nimi tähän, niin kaikki on valmista.
 - Tämä on minulle iso asia. Luulin jo, että joudun eläkkeeni aina postista hakemaan ja sullomaan rahat taskuun ja sieltä maksamaan kaikki, sanoin helpottuneena.
 - Voinko nyt katsoa tuolta koneelta sinun tietoja?
 - Sinulla on siihen oikeus, mutta ota toisella kädellä käsinojasta kiinni.
- Kiitoksia ja näkemiin.
- Näkemiin, ja kun tulee pankkiasiaa, niin tervetuloa asioimaan.
- Menin tiskille ja ojensin paperit virkailijalle, joka alkoi täyttää pankkikortin avaamiseen liittyviä tietoja. Hetken kuluttua hän ojensi paperin ja näytti, minne panen nimen. Sen jälkeen hän antoi minulle kirjekuoren ja toivotti tervetulleeksi pankin asiakkaaksi. Kiittelin niin ystävällisesti kuin osasin ja poistuin pankista.
- Et arvaa miten kävi? kysyin autossa Seijalta.
 - Näkeehän tuon naamastakin.
 - Niin varmaan ja tälle kortille tulee seuraavat tilit.
 - Eikö ne tule tilille ja sillä kortilla voi nostaa rahaa käyttöön? Seija kysyi.
 - Minusta tämä lappu oikeuttaa uuteen elämään.
 - Lähdetään hakemaan tytöt koulusta ja käydään kaupassa.
 - Joo ja tehdään täytekkaku tänä iltana, kyllä tämä tästä lähtee.

Elämä vakiintui ja syksy vaihtui talveksi. Tytöt kävivät koulussa ja Seija kirjanpitohommissa Jyväskylässä. Minä aloin tehdä kävelylenkkejä ja lumen tultua hiihtelin niin, että kunto koheni. Houkuttelin tyttöjäkin koulun jälkeen seuraksi. Lenkki oli viiden kilometrin mittainen, ja puolivälin jälkeen oli nousu mäen päälle, missä oli aina palkintona jotain karkkia tai muuta hyvää. Tyttöjen hiihtohalu kasvoi niin, että he kerkesivät houkutella minua lenkille.

– Oletteko lukeneet läksyt? kysyin.

– Kyllä ja tympeimmät on parempi lukea lenkin jälkeen, Leena sanoi.

– Lähdetään sitten, sukset jalkaan ja menoksi!

Hiihdettiin tytöt edellä ja minä perässä. Mäen päällä oli pieni tauko ja patukka. Siinä suksilla seisoessani huomasin Kaisalla olevan jotain mielissä. Kysyin, mitä hän mielti.

– Miksi me muutettiin tänne?

– Siksi kun äidiltä meni työpaikka alta ja minulle on sama missä olen, kun olen työkyvytön, vastasin.

– Minusta oli mukavampaa entisessä koulussa, Maija sanoi.

– Kyllä se siitä paranee, kun saat kavereita, Kaisa sanoi.

– Kaverit jäivät sinne, saa nähdä miten saan täällä uusia.

– Eiköhän lähdetä, äiti tulee kohta kotiin, sanoin ja toimitin tyttöjä jatkamaan mäkeä alas.

Lenkit olivat parantaneet tyttöjen kuntoa niin, että hiihdosta tuli kaikille hauska ilta- ja viikonloppuharrastus. Keväällä auringon noustua ja päivän pidentyessä teimme jopa kahdenkymmenen kilometrin hiihtolenkkejä.

Eräänä aamuna sain ensimmäisen lapsenlapseni päiväksi hoitoon. Isän lähdettyä töihin poika jäi hänen peräänsä itkemään. Edellisestä lapsenhoidosta oli jo kulunut tovin, ja olin hieman neuvoton, miten saan pojan tyyntymään. Panin ulkovaatteet päälle ja menimme ulos. Asetin pojan pulkkaan, peittelin hyväksi ja panin sukset jalkaani. Ehdin hiihtää sata metriä, kun hoidokkini nukahti. Jatkoin matkaa. Oli mainio keli, ja pulkka kulki hy-

vin hiihtolatua pitkin. Jatkoin eteenpäin, kunnes olimme puolimatassa reittiä. Siinä käänsin pulkan ja sukset ja lähdimme tasaista reittiä takaisin. Välillä pysähdyin ja katsoin taakseni. Uni oli vallannut pojan niin, että saavuttuamme takaisin talolle jätin hänet ulos nukkumaan. Iltapäivä oli jo käsillä, kun poika heräsi. Otin hänet sisälle, riisuin ulkovaatteet ja syötin annettujen ohjeiden mukaan, ja loppupäivä menikin leikkiessämme yhdessä. Päivä oli mieliin painuva ja mieleinen kokemus. Omien lasten ollessa pieniä en ollut osannut nauttia. Silloin oli työ hallinnut mieltä, kotona olin miettinyt seuraavaa päivää ja vapaana ollessakin olin usein työkavereiden kanssa laskettelemassa tai jossain menossa.

Illalla pohdittiin Seijan kanssa uuden tilanteen tuomaa näköalaa. Tämä oli jotain suurempaa kuin kova meno ja taloudelliset tavoitteet. Nähdä lapsenlapsen kasvavan, hoitaa häntä ja nähdä vilpitön hymy hänen kasvoillaan. Tämän pojan äiti oli vierastanut minua saman ikäisenä. Kun olin maanantaiaamuna aikaisin lähtenyt Kuusamoon ajoon ja lauantai-iltana tullut kotiin, olin ollut hänelle vieras. Seija totesi, että tässä uudessa tilanteessa oli jotain syvällisempää kuin aikaisemmassa elämässä. Sen olin konkreettisesti tänään kokenut.

Hiihtäminen oli koko talven jokapäiväinen harrastukseni. Siitä aloin myös nauttia niin, että oli välttämätöntä lähteä lenkille. Kunto koheni ja mieliala myös. Keväämpänä aloin kaivata jotain aikaisempiin töihini liittyviä asioita. Monesti lenkillä palasi mieleen käynti Urkki Kannisen luona Saksassa. Hän oli asunut siellä jonkin aikaa ja hoitanut omia liiketoimiaan. Urkki oli hyvin kielitaitoinen ja taitava neuvottelija. Hän oli ollut minulla tulkkina siellä olleissa neuvotteluissa. Olimme usein olleet puhelinyhteydessä ja muistelleet yhteisiä asiakaskäyntejä.

Mieleeni oli jäänyt viimeinen neuvottelu Kellerin tiilitehtaalla. Esittelin Urkin kanssa siellä seinäelementin palasta, jossa tiililaatat oli asennettu tehtaalla paikoilleen. Kellerin johtaja sanoi, että se oli uudisrakentamiseen soveltuva, mutta meidän pitäisi tehdä noin metrin leveä ja puoli metriä korkea tiililaattalevy, sillä sellaiselle tulee olemaan kysyntää korjausrakentamisessa.

Kotiin puhelimen ääreen päästyäni soitin Urkille.

- Kanninen, Guten Tag!
 - Suomesta Timo täällä, hyvää päivää!
 - Sitä samaa suomeksi. Mikä nyt on hätänä, kun sieltä asti soitellaan?
 - Hätä on suuri, joutilaisuus alkaa käydä hermoille, sanoin.
 - Minä taas haaveilen, että voisinpa yhden viikon olla välissä joutilaana.
- Tämä jatkuva meno ja paine alkaa rassata.
- Niin joskus minäkin haaveilin töissä ollessa, mutta nyt kun niitä ei ole, tulee tyhjiys. Ole tyytyväinen kun sinulla on haasteita ja hommia.
 - Vai niin, ollaan sitten tyytyväisiä, vaikka ei ole aihetta.
 - Sinä et tiedä tyhjiyden tunteesta mitään. Mutta on minulla asiaakin.
- Muistatko kun kävimme Kellerillä pari vuotta sitten?
- Muistan, nehän ei juuri vilkaisseetkaan sitä elementin palaa mitä heiluttelit heidän nenänsä alla, Urkki sanoi.
 - Muistatko mitä David Keller sanoi tulevaisuudessa tarvittavan?
 - Muistan ja ihmettelin, kun sinä vain siihen seinän palaan olit niin ihastunut, että et tarttunut mitenkään heidän vinkkiinsä.
- Myönsin, että riipuin seinäpalassa, kun siihen ja sen tekemiseen oli panostettu miljoonia. Mutta nyt Jussi-elementin valmistusyhtiö oli haettu konkurssiin ja olin vannonut pesäluettelon heinäkuun lopussa. Urkki kysyi, joko Jussi-elementin jatkosta on päätetty.
- Sieltä asianajaja Urpelo soittelee joskus. Häntä kiinnostaa, tuleeko niistä lisenssisopimuksista rahaa, mutta eihän niistä enää voi tulla, kun hän antoi innovaation ja tuotantovälineiden purkaantua.
 - Tehtiinhän niitä sopimuksia, mutta aloit mainostaa Kauppalehdessä väärällä osastolla, Urkki sanoi.
 - Viimeksi soittaessaan kysyi, onko niistä sopimuksista tullut koskaan rahaa ja jos on, niin paljonko. Käskin laskemaan tositteista, hänellähän on kaikki tieto siellä.
 - Mitä se siihen sanoi?
 - Pyysi kohteliaasti ja vähän mairittelevaan sävyyn arvioimaan, mitä niistä on tullut toiminnan aikana rahaa kassaan, sanoin. – Eräs huutokaupassa paikan päällä ollut kertoi minulle, että Urpelo oli tullut huutokaupan pitoon kahden avustajan ja kahden neloskaljakorin kanssa.
 - Siellä on ollut kunnon juhlat, luulisi sinua tyympäisevän.

– Toimistokalusteet huutanut kaveri oli kaatanut lattialle kasaan kaikki yrityksen kirjanpito- ja sopimusaineistot, kuulemma metrin korkea ja kaksi metriä leveä läjä oli tullut.

– No olipa erikoinen ruumiinpesijä. Taisi olla ensi kertaa asialla, Urkki sanoi.

– Ensikertalainen oli. Sillähän minä tiesinkin, ettei hän ole voinut laskea aineettomien oikeuksien tuloja muutamaa vuoteen.

– Et auttanut tiedoillasi.

– Autoin. Laskin päässä ja annoin vastauksen: kaksi ja puoli repullista isohkoja seteleitä.

– Tyytyikö hän vastaukseen?

– Ilmeisesti. Paiskasi luurin heti kiinni. Mutta siksi soitin, kun tyhjyydelle tarvittaisiin tekemistä, sanoin. – Olikohan se Kellerin pomo tosissaan?

– Minusta hän oli enemmän kuin tosissaan. Hän minulle vielä selitti, että on monenlaisia uretaanipohjaisia levyjä kokeiltu laatoittaa, mutta niille ei saa paloluokitusta ja niistä tippuu laatat irti, kun on vähän myrääkää.

– Kiitos keskustelusta, minä meinaan hieman selvittää tätä kevyttä laatatäpää. Kerro terveiset perheellesi. Kuulemiin!

– Samoin sinne, jatkoja!

Olin usein vieraillut Urkin luona parin viimeisen vuoden aikana. Aina kun Urkki oli tehnyt matkan Suomeen, hän oli soittanut ja tarjonnut kyytiä keskelle Eurooppaa. Jos vähänkin oli ollut asiaa sinnepäin, olin lähtenyt mukaan. Itävallan kaupallinen sihteeri Paljakka oli tehnyt markkinatutkimusta Jussi-elementille Itävaltaan, ja myös hänen kanssaan olin käynyt useita neuvotteluja ja tehnyt sopimuksia.

Jussi-elementin kehittämisessä olin tehnyt yhteistyötä Tampereen teknillisen korkeakoulun kanssa. Minkä kuvion kautta voisin panna alulle tiililaattalevyn kehittämisen? Siinä olisi jälkikasvulle työmaata. Rahallisia resursseja ei ole, mutta puhelu ei paljon maksa, minä ajattelin ja päätin heittää paljaan ongenkourun. Soitin TTKK:n keskukseseen ja kysyin tohtori Poutasta.

– Valitettavasti hän ei ole juuri nyt paikalla, mutta voitteko jättää soittopyyntöni? keskus kysyi.

– Milloin hän on paikalla?

- Noin tunnin kuluttua.
- Kiitos, soitan sitten uudelleen.

Muistelin Poutasen kanssa tehtyä yhteistyötä. Se oli sujunut kohtalaisen hyvin, vaikka muutaman kerran oli ollut näkemyseroja. Jussi-elementin tyyppihyväksynnän ympäristöministeriöön ja patentoinnin hän oli vienyt läpi. Samoin patenttioikeuksien loukkaajan vaatimuksen hän oli kumonnut. Ruotsin, Norjan ja Tanskan vaatimukset olivat menneet läpi. Tunnin kuluttua soitin uudelleen. Nyt Poutanen oli paikalla ja aloitimme viime vuosien kuulumisilla. Hän kertoi Applen kanssa tehdystä yhteistyöstä.

– Minä olen ainut suomalainen Applen kehitystiimiin päässyt henkilö. Olin juuri muutama kuukausi sitten USA:ssa kertomassa omia kehittämisajatuksiani. Viikko sitten totesin, että osa niistä on otettu uusimman mallin kehittäessä mukaan.

– Onnittelut! Kerran huomasin sinun tekevän neuvottelumuiston samaa tahtia palaverin etenemisen kanssa.

– Minä olen kuin kädetön ja jalaton ilman Applea. Mutta mitä sinulle kuuluu?

– Paljonkin, mutta kaikkea ei viitsi kertoa. Jussi-elementin taru on lopussa minun osalta. Muutin Keski-Suomeen ja ajankuluksi olen hiihdellyt, kävellyt ja muutakin joutilaisuuden täytteeksi tehnyt. Mutta nyt lähdin kysymään sinulta, minkälainen on tiililaattalevy, miehen nosteltavissa seinälle, siinä pitää olla tiililaatta päällimmäisenä niin kuin Jussi-elementissä, peltiprofilirunko ja laastilla sidottu kompaktiksi niin, että se kestää seinällä tuulikuormat ja ilman lämmönvaihtelut.

– Mitä tuo kompakti tarkoittaa?

– Sitä, että laatasta tulee kestävä käsitellä ja seinällä se kestää tuulet ja tuiskut. Kompakti on minun keksimä sivistyssana tuotteelle.

– Vai sellainen levy. Partekilla oli sen tyyppinen, mutta se oli raskas, kun betonimassan päälle upottivat tiililaatat. Levy lainehti seinällä, kostealla ilmalla ne olivat pullollaan ja aurinkoisella ilmalla toisinpäin kouruna. Muutaman vuoden päästä ne alkoivat tippua alas.

– Tässä ei tule noita ongelmia, saumalaastin ja pellin lämpölaajeneminen on sama.

– Mutta ei ole tiililaatan kanssa edellä mainitsemiesi kanssa sama, Poutanen sanoi.

– Sinäpä sen tiedät, mutta tämä konsepti on kevyt eikä lainehdi seinällä. Mitä maksaa, jos tekniikan asiantuntijana suunnittelet protomallin?

– Voin ottaa oppilastyönä ideoitavaksi, joten ei tarvitse rahasta puhua vielä mitään.

– Hyvä! Sait ylipuhuttua ja voit aloittaa työn heti. Kiitos ja kuulemiin, minä sanoin ja olin suuresti helpottunut Poutasen viimeisestä kommentista.

– Kuulemiin, soitan kun on jotain kerrottavaa.

Tällaiset keskustelut olivat piristysruiske, ja tunsin olevani uuden haasteen reunassa kiinni. Vaikka liikkuminen oli muiden avun varassa, onneksi löytyi vanhoja tuttavuuksia, jotka eivät rajanneet minua pois elävien kirjoista.

Lähdin päiväkävelylle ja suuntasin reitille, jonka varrella olin nähnyt tyhjän hallinpuoliskon. Sinne oli matkaa vajaa kilometri. Kävelin ohi ja palasin vähän matkan päästä takaisin nähdäkseni, oliko toisessa päässä hallia valoja ja liikettä. Ei ollut. Kävelin ohi. Tuosta voi saada tilaa aloittaa tiililevyn tuotekehitys, jos siitä tulee mitään. Paransin vauhtia. Olin niin innoissani, että hiki otsalla palasin kotiin. Lapset olivat tulleet koulusta, ja kohta Seijakin ajoi pihaan. Hän oli käynyt katsastuskonttorilla näyttämässä nykyistä liikkumisvälinettä. Menin vastaan ja kysyin, menikö läpi.

– Ei mennyt, Seija sanoi. – Tuossa on pitkä lista ja ne pitäisi korjata kuukauden sisällä.

Menin listaa läpi. Ainakin puolet saisin korjattua, mutta loput olivat niin ja näin.

Liikkumisvälineen olin hakenut Seijan Esko-veljen kanssa eräältä purkamolta, ja hinta oli ollut sopiva sen hetkiselle lompsan sisällölle. Rekisteröintikatsastus oli ollut isotöinen, mutta Korkon Jussin avustuksella oli viimein saatu leima ja kilvet. Nyt siitä oli kulunut vuosi ja katsastus oli edessä.

Ruoka oli valmis ja aloimme syödä. Lapset kertoivat koulukokemuksiaan ja Seijakin kertoi, mitä kaupungissa oli näkynyt. Sitten hän kääntyi minuun päin.

Uusi elämä on Yrittäminen-trilogian viimeinen osa. Kirja kertoo terveytensä ja omaisuutensa menettäneestä yrittäjästä, joka konkurssin jälkeen muuttaa vaimonsa ja kolmen alaikäisen lapsensa kanssa Pudasjärveltä Keski-Suomeen. Asettuminen uudelle paikkakunnalle, luottotietojen menettäminen, oikeudenkäynnit ja näkövamma tuovat omat haasteensa uuteen elämään. Pian kyllästyminen joutenoloon herättää taas kipinän yrittämiseen. Omalla nimellä sitä ei voi enää tehdä, mutta jälkipolven taustatukena entinen yrittäjä voi avustaa uuden tuotteen kehittämässä, valmistuksessa ja myynnissä. Kun oikeus kumoaa pankkien nostamat kanteet ja velkajärjestelykin hyväksytään, tuntuu kuin oikeus elämään palautuisi. Uudeksi kodiksi löytyy rintamamiestalo, josta muodostuu vuosikymmenen hiljainen työmaa.

Yrittäminen-trilogian aiemmat osat:
Sahaajakisälli (2015) kertoo, kuinka pienestä sirkkelisahayrityksestä kasvoi kymmenessä vuodessa menestyvä hirsirakennusten valmistaja, Kontiotuote. Sukellusveneseikkailu (2016) kertoo turistikellusveneyrityksestä, joka aloitti Ranualla 1989 ja siirsi sittemmin toimintansa Espanjaan, mutta päätyi 90-luvun lamassa konkurssiin.

ISBN: 978-952-339-759-0

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi